

chybností, že jde o firmu společenskou, jak ze zákona zřejmě vychází. Jest častým zjevem, že jednotlivec má dvě jména rodová (na příklad původní a adoptivní), jichž používá současně a která rozděluje od sebe pomlkou. Vyskytne-li se tedy ve firmě jméno Srba-Rubeš, bez jakéhokoli dodatku vyznačujícího společnost, může vzejíti pro širší veřejnost pochybnost, zda jde o firmu jednotlivce Srby-Rubeše, či o firmu společenskou Srby a Rubeše. Firma musí však býti jasná a pravdivá, pochybnosti nevzbuzující. Napadené usnesení není v souhlasu se zákonem, naopak odporuje zřejmě zejména smyslu předpisu čl. 17 obch. zák., dovolací rekurs jest proto v Šu 16 císařského patentu ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. z. odůvodněn a bylo rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 6580.

Jest-li věřitel nesvéprávným, jest odsouditi dlužníka k placení věřiteli k rukám jeho dočasného zákonného zástupce.

Za podmínek Šu 195 nesp. říz. lze požadovati okamžité splacení zapůjčené jistiny ihned žalobou, aniž by bylo potřebí předchozí výpovědi pohledávky, a stačí zmocnění opatrovnického soudu ku podání žaloby.

Stačí, předloží-li opatrovník věřitelův dlužníku kvitanci sice toliko jím (opatrovníkem) podepsanou, avšak opatřenou schvalovací doložkou opatrovnického soudu.

Zaplatí-li kdo cizí dluh, za nějž sám ručí částí svého jmění, vstupuje již sám sebou bez zvláštního postupu v práva věřitelova.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1926, Rv I 601/26.)

Opatrovanka Pavla L-ová zapůjčila 10.000 Kč manželům Františku a Hermíně U-ovým, kteří se zavázali platiti úroky pod následky Šu 195 nesp. říz. Pohledávka byla knihovně zajištěna na domě dlužníků. Hermína U-ová prodala svou polovici domu manželům Alfredu a Karolíně G-ovým. Ježto nebyly zaplacený úroky za dobu od 1. ledna 1923 do 31. prosince 1924, domáhala se Pavlína L-ová, zastoupená opatrovníkem, na manželích G-ových zaplacení pohledávky 10.000 Kč s přísl. proti vydání kvitance schválené opatrovnickým soudem. Žalovaní namítli najmě, že opatrovnický soud nedal svolení ku výpovědi pohledávky. *P r o c e s n í s o u d* p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby, *o d v o l a c í s o u d* napadený rozsudek potvrdil. *D ů v o d y*: Odvolání nelze přiznati oprávněnost, neboť soud první stolice posoudil spornou věc po stránce právní správně. Jest správným, že poručník (opatrovník) podle Šu 233 obč. zák. nemůže jistinu uloženou se sirotčí jistotou bez přivolení soudu vypovědět. Opatrovník vypověděl sice zažalovanou pohledávku bez přivolení soudu, avšak soud opatrovnický udělil mu svolení k zažalování vypovězené pohledávky a schválil dosavadní vedení sporu. Soud odvolací sdílí právní názor soudu první stolice, že tím ustanovení Šu 233 obč. zák. zcela bylo vyhověno, neboť tím schvaluje soud opatrovnický i výpověď jistiny opatrovníkem. Výpovědí tou nastala proto splatnost zažalované pohle-

dávky. Jest samozřejmým, že nemůže žalovati opatrovník svým jménem, nýbrž jen věřitelka Pavlína L-ová, ovšem zastoupená opatrovníkem, který pohledávku má vymoci. Žalovaní mají platiti žalobkyni, ovšem k rukám opatrovníka proti vydání kvitance soudem opatrovníckým schválené. V předložení takové kvitance opatrovníkem jest souhlas soudu opatrovníckého k přijetí zažalované pohledávky opatrovníkem podle Šu 234 obč. zák. Ostatně mají žalovaní podle tohoto zákonného ustanovení na vůli zažalovanou pohledávku pro žalující opatrovanku i na soudě uložit. Pokud odvolání vytýká, že žalovaní nejsou povinni zažalovanou pohledávku proto zaplatiti a tím i dluh solidárního dlužníka Františka U-a zapraviti, poněvadž žalobkyně neprojevila ochoty vydati podle Šu 1358 obč. zák. žalovaným všechny průkazy a prostředky zajišťovací, stačí na vyvrácení této výtky poukázati k tomu, že podle Šu 1358 obč. zák. nejde o plnění z ruky do ruky (arg. slova: »der be-friedigte Gläubiger...«) a že žalovaní teprve po skončení jednání, tedy v tomto sporu opožděně (§§ 179, 193 druhý odstavec c. ř. s.) požadavek ten uplatňovali.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání a potvrdil rozsudek odvolacího soudu s dodatkem, že žalovaní jsou povinni zaplatiti zažalovanou pohledávku žalobkyni k rukám jejího dočasného opatrovníka.

D ů v o d y:

Dovolacímu důvodu nesprávného právního posouzení věci nelze přiznati oprávnění (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). a) Dovolání vytýká, že nižší soudy uznaly žalované povinnými zaplatiti zažalovanou pohledávku žalobkyni, ačkoliv tato není svéprávnou a není oprávněnou peníze přijati, poněvadž jí odňata jest správa jmění podle Šu 149 obč. zák. Podle Šu 1424 obč. zák. může dlužník platiti věřiteli k vlastním rukám jen tehdy, je-li tento svéprávným a může-li platně nakládati pohledávkou, o jejíž splnění jde. Není-li věřitel svéprávným nebo nemá-li práva disposičního, lze docíliti účinků spojených se splněním jen tenkrát, když bude placeno nikoli věřiteli, nýbrž osobě jiné, která může platně jménem věřitelovým placení přijati. Potud má dovolání pravdu a pochybily nižší soudy, neuvedše ve výroku rozsudečném omezení, že zaplatiti dlužno zažalovanou pohledávku žalobkyni »k rukám jejího dočasného opatrovníka«. Tím však nenastala změna v rozsudku co do osoby oprávněného věřitele, nýbrž nastala jenom pozměna co do způsobu placení naznačením osoby, která jako zákonný zástupce za žalobkyni úplatu smí platně přijati, což ostatně došlo již výrazu v úvodu rozsudku vytčeném, že »žalující stranou jest Pavlína L-ová, zastoupená opatrovníkem Rudolfem K-em«.

b) Podle Šu 195 nesp. říz. dlužno do dluhopisu o jistině nezletilcově vždy pojati podmínku, že jest věřiteli volno, nebudou-li úroky nebo i jen jediná splátka jistiny zapraveny do šesti neděl po splatnosti, zpět požadovati celou jistinu i s dlužnými úroky. V dluhopisu o zápůjčce jistiny, patřící žalobkyni, nebylo vůbec vymíněno, že jistinu dlužno předem vypovědět, nýbrž, že ji za podmínek Šu 195 nesp. říz. lze žádati zpět. To

se též stalo podáním ze dne 27. února 1925, které bylo jen omylem označeno jako výpověď jistiny, neboť se v něm jistina žalobkyně nevypovídá ku zaplacení do určité výpovědní lhůty, což jest podstatnou známkou výpovědi (viz Ehrenzweig § 350 a § 1117 obč. zák.), nýbrž žádá se okamžité zpětzaplacení jistiny, jak stanoví § 195 nesp. říz. Žalobkyně mohla svým opatrovníkem požadovati okamžité zpětsplacení zapůjčené jistiny i s úroky, když nastaly podmínky §u 195 nesp. říz. ihned žalobou, aniž bylo zapotřebí, by pohledávku předem vypověděla, a stačilo k tomu zmocnění opatrovníckého soudu ku podání příslušné žaloby, jak se i dodatečně v tomto případě stalo (§ 233 obč. zák.). Tím jsou vyvráceny vývody dovolání o neplatnosti výpovědi jistiny a o nedostávající se jeho splatnosti.

c) Podle §u 234 obč. zák. nemůže poručník sám o sobě přijati jistinu nezletilcovu, byla-li zpět placena. Dlužník, jemuž jest jistina vypovězena, musí si ke své jistotě dáti předložiti od poručníka soudní povolení ku vyzvednutí jistiny a není povinen spokojiti se kvitancí poručníkovou; může však též plnění složiti na soudě. Totéž platí dle §u 282 obč. zák. o opatrovníkovi. Předloží-li opatrovník choromyslné dlužníku kvitanci toliko jím podepsanou, nemusí mu dlužník zaplatiti a učiní-li tak nicméně, činí tak na své nebezpečí, že bude snad platiti ještě jednou. Je-li však kvitance opatřena schvalovací doložkou soudu opatrovníckého, jak se v tomto případě žádá, jest tím učiněno zadost požadavku soudního svolení ku vyzvednutí jistiny a není tudíž dalšího svolení zapotřebí.

d) Podle §u 1358 obč. zák. vstupuje ten, kdo zaplatí cizí dluh, za nějž ručí buď osobně neb určitými kusy svého majetku, po samém zákonu v práva věřitelova a jest oprávněn požadovati před placením anebo při placení od uspokojeného věřitele vydání všech právních pomůcek a zajišťovacích prostředků, ovšem pouze tam, kde podle povahy pohledávky neb jejích vedlejších oprávnění jsou nezbytny zvláštní úkony věřitelovy (na příklad papíry na jméno musí opatřiti postupným prohlášením, papíry znějící majiteli musí odevzdati). Že se jednalo o takovouto zvláštní pohledávku, k jejímuž vydobytí proti hlavnímu dlužníkovi by potřeboval věřitel zvláštních právních pomůcek nebo zajišťovacích prostředků, žalovaní ani netvrdili ani neprokázali a z povahy věci to samo o sobě nevyplývá. Mimo to žalovaní v řízení před prvním soudem vydání těchto právních pomůcek a zajišťovacích prostředků ani nežádali, žádajíce pouze postup pohledávky podle §u 1358 obč. zák., čehož jim ani netřeba vzhledem k tomu, že platí cizí dluh, za nějž ručí částí svého majetku, takže již po zákonu bez zvláštního postupu vstupují v práva věřitelova (§ 1358 obč. zák. a contr. §§ 1422, 1423 a 896 obč. zák. Viz Ehrenzweig das Recht der Schuldverhältnisse str. 99 a 293). Pokud jsou dlužníky osobními a zaplatí dluh vlastní, nemohou se vůbec postupu pohledávky dožadovati. Požadavek vydání právních pomůcek a zajišťovacích prostředků jest tudíž neodůvodněn a, poněvadž byl uplatněn teprve v odvolání a dovolání, jest i nepřipustnou novotou, k níž hleděti nelze (§§ 482 a 504 c. ř. s.).